

Č.j. VP/S 113/02-160

V Brně dne 22. listopadu 2002

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v řízení zahájeném dne 26.9.2002 na základě žádosti České republiky - Ministerstva životního prostředí ČR, ze dne 25.9.2002, č.j. 2474/300/2809/320/02 o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory pro účelovou podporu výzkumných a vývojových programů Ministerstva životního prostředí ČR s názvem „Krajina a sídla budoucnosti“, „Životní prostředí a ochrana přírodních zdrojů“ a „Racionální využití energie a obnovitelné energetické zdroje“ podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění, ve spojení s § 18 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, rozhodl podle § 6 odst. 4 písm. a) zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění, takto:

Výjimka ze zákazu veřejné podpory pro účelovou podporu výzkumných a vývojových programů Ministerstva životního prostředí ČR s názvem „Krajina a sídla budoucnosti“, „Životní prostředí a ochrana přírodních zdrojů“ a „Racionální využití energie a obnovitelné energetické zdroje“, ve formě přímého poskytnutí finančních prostředků

s e z a s t a v u j e

Odůvodnění:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 26.9. 2002 žádost o povolení výjimky podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění, (dále jen „zákon o veřejné podpoře“) pro účelovou podporu výzkumných a vývojových programů Ministerstva životního prostředí ČR s názvem „Krajina a sídla budoucnosti“, „Životní prostředí a ochrana přírodních zdrojů“ a „Racionální využití energie a obnovitelné energetické zdroje“ (dále též „Programy“), kterou podala Česká republika - Ministerstvo životního prostředí ČR.

I. Podklady pro rozhodnutí

Při posuzování žádosti vycházel Úřad z následujících podkladů :

1. žádosti o povolení výjimky podle § 6 odst. 1 zákona o veřejné podpoře

2. příloh k žádosti o povolení výjimky podle § 6 odst. 1 zákona o veřejné podpoře
3. dopisu Ministerstva životního prostředí ČR ze dne 31.10. 2002 č.j. 2974/300/3307/320/02 obsahujícího doplňující údaje vyžádané dopisem ze dne 25.10. 2002 č.j. 1758/02-160

II. Údaje získané z žádosti o povolení výjimky

- poskytovatelem podpory je Česká republika - Ministerstvo životního prostředí ČR
- ministerstvem odpovědným za poskytnutí podpory je Ministerstvo životního prostředí ČR
- kontaktní osobou je Ing. Miroslav Hájek, Ph.D., ředitel odboru ekonomiky životního prostředí Ministerstva životního prostředí ČR
- názvy Programů jsou:
 1. účelová podpora výzkumného a vývojového programu Ministerstva životního prostředí s názvem „Krajina a sídla budoucnosti“,
 2. účelová podpora výzkumného a vývojového programu Ministerstva životního prostředí s názvem „Životní prostředí a ochrana přírodních zdrojů“ a
 3. účelová podpora výzkumného a vývojového programu Ministerstva životního prostředí s názvem „Racionální využití energie a obnovitelné energetické zdroje“
- základem pro poskytování podpory je veřejná soutěž dle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o podpoře výzkumu a vývoje“)
- Programy byly schváleny Radou pro výzkum a vývoj
- jedná se o základní a cílený neprůmyslový výzkum v oblasti životního prostředí
- Programy nemají vliv na sektorovou nebo regionální koncentraci trhu
- formou poskytnutí podpory je přímé poskytnutí finančních prostředků
- jedná se o horizontální podporu v oblasti výzkumu a vývoje ochrany a tvorby životního prostředí
- Programy jsou časově omezeny do konce roku 2007, nebudou prodlouženy
- rozpočet účelové podpory výzkumného a vývojového programu Ministerstva životního prostředí s názvem „Krajina a sídla budoucnosti“ do roku 2007 je 249 528 000 Kč
- rozpočet účelové podpory výzkumného a vývojového programu Ministerstva životního prostředí s názvem „Životní prostředí a ochrana přírodních zdrojů“ do roku 2007 je 1 017 500 000 Kč
- rozpočet účelové podpory výzkumného a vývojového programu Ministerstva životního prostředí s názvem „Racionální využití energie a obnovitelné energetické zdroje“ do roku 2007 je 264 000 000 Kč
- přibližný počet příjemců podpory je 10 až 50 za celou dobu trvání Programů

III. Vymezení účastníka řízení

Jediným účastníkem řízení o povolení výjimky je v souladu s § 3 písm. c) ve spojení s § 6 odst. 1 zákona o veřejné podpoře Česká republika – Ministerstvo životního prostředí ČR.

IV. Charakteristika Programů

Cílem programu „Krajina a sídla budoucnosti“ je rozvíjet systém informací, nástrojů a metod, s jejíž pomocí bude možné účinně ovlivňovat vývoj české krajiny v budoucnosti tak, aby se zachovala, obnovovala a zvyšovala její produkční, přírodní, kulturní a estetická kvalita.

Z účelové podpory na výzkum a vývoj do roku 2007 pro program „Krajina a sídla budoucnosti“ je požadováno 249 528 000 Kč v následujícím členění:

rok 2003	19 500 000 Kč
rok 2004	68 250 000 Kč
rok 2005	97 500 000 Kč
rok 2006	126 750 000 Kč
rok 2007	142 500 000 Kč

Cílem programu „Životní prostředí a ochrana přírodních zdrojů“ je dosáhnout ve všech parametrech životního prostředí úrovně nejméně průměru EU, dále minimalizovat dopady na lidské zdraví a pohodu, společenská ekonomická aktiva, biodiverzitu a ekosystémy, též přispět k širšímu využití přírodě blízkých metod hospodaření v zemědělství, lesnictví a dalších sektorech.

Z účelové podpory na výzkum a vývoj do roku 2007 pro program „Životní prostředí a ochrana přírodních zdrojů“ je požadováno 1 017 500 000 Kč v následujícím členění:

rok 2003	68 000 000 Kč
rok 2004	146 500 000 Kč
rok 2005	163 000 000 Kč
rok 2006	293 750 000 Kč
rok 2007	346 250 000 Kč

Cílem programu „Racionální využití energie a obnovitelné energetické zdroje“ je dosáhnout kromě ekonomického efektu i snížení negativního vlivu výroby elektřiny a tepla na životní prostředí i snížení antropogenního podílu na skleníkovém efektu v zemské atmosféře, dále přispět k transformaci energetického systému České republiky na udržitelný rozvoj zvýšením podílu obnovitelných energetických zdrojů na celkovém objemu primárních zdrojů a zdokonalováním podílu technologií pro výrobu energie, pro využití obnovitelných zdrojů a pro uchování energie.

Z účelové podpory na výzkum a vývoj do roku 2007 pro program „Racionální využití energie a obnovitelné energetické zdroje“ je požadováno 264 000 000 Kč v následujícím členění:

rok 2003	19 500 000 Kč
rok 2004	39 000 000 Kč
rok 2005	58 500 000 Kč
rok 2006	69 000 000 Kč
rok 2007	78 000 000 Kč

Základním parametrem každého posuzovaného projektu je komplexnost řešení a jasně definované a kontrolovatelné výstupy se stanovenými cíli a parametry řešení. Financování projektu je možné pouze na základě výsledků veřejné soutěže dle zákona o podpoře výzkumu a vývoje v případech, kdy neplatí, že jediným uživatelem výsledků výzkumu a vývoje je stát. Zadavatel má však při formulování zadání na zřeteli využití výsledků řešení především ve státní sféře. Výsledky nejsou obecně přímo komerčně nebo průmyslově využitelné.

Programy jsou koncipovány jako víceleté za předpokladu přesně definovaných ucelených výstupů v každém roce jejich řešení. Věcné zadání – zadávací dokumentaci nově zahajovaných projektů schvaluje ministr životního prostředí. Schválené programy (projekty), ve znění vyhlášeném ve veřejné soutěži, předloží Ministerstvo životního prostředí Radě pro výzkum a vývoj.

Odborný poradní orgán předá zadavateli zprávu o výsledku hodnocení každého návrhu projektu včetně oponentských posudků ke každému návrhu projektu a o jednoznačném výběru nejvhodnějšího návrhu projektu jako závazný podklad pro Rozhodnutí o výsledku veřejné soutěže a Rozhodnutí o dotaci.

Prokazování způsobilosti uchazečů ve veřejné soutěži se řídí § 18 zákona o podpoře výzkumu a vývoje. Pro hodnocení návrhů projektů podle vyhlášených pravidel a kritérií veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji odborný poradní orgán bude hodnotit (oponenti posuzovat) nabídky podle následujících kritérií zveřejněných při vyhlášení soutěže:

- zda předložený návrh projektu je projektem výzkumu a vývoje a jeho jednotlivé části jsou vymezeny v § 2 odst. 1 zákona o podpoře výzkumu a vývoje,
- zda projekt odpovídá podmínkám a prioritám vyhlášeného Programu,
- potřebnost projektu,
- očekávaný přínos a kvalitu výsledků projektu,
- proveditelnost a realizaci projektu.

Do uznaných nákladů se nepočítá především zisk, náklady na předběžný průzkum trhu (marketing), prodej a distribuci výrobků, úroky z dluhů, náklady na finanční pronájem a pronájem s následnou koupí (leasing) a další závazky související s řešením projektu. Do uznaných nákladů nelze dále zahrnout odpisy z majetku pořízeného z prostředků projektu a daň z přidané hodnoty u těch příjemců, kteří jsou plátcí daně z přidané hodnoty a mohou uplatnit její odpočet nebo její poměrné části na vstupu.

Případná návratnost poskytnuté veřejné podpory a záruky zabezpečující její navrácení budou obsaženy ve smlouvě o využití výsledků výzkumu a vývoje.

Ministerstvo životního prostředí ČR jako poskytovatel finančních prostředků, v souladu se zákonem uzavře smlouvu o poskytnutí účelové podpory na podporu vybraného projektu na celou dobu řešení. Uvolnění finančních prostředků na řešení projektů je podmiňováno předáním údajů do centrální evidence projektů financovaných ze státního rozpočtu, kterou vede Rada pro výzkum a vývoj.

Finančním zdrojem Programů jsou prostředky státního rozpočtu, účelově vyčleněné v rozpočtu kapitoly 315-MŽP na programy/projekty výzkumu a vývoje Ministerstva životního prostředí ČR.

Financování poskytovatelem vždy převyšuje 50% uznaných nákladů. Výsledky výzkumu a vývoje budou zpřístupněny případným zájemcům na nediskriminačním základě (§ 16 odst. 4 písm. a) zákona o podpoře výzkumu a vývoje).

V. Právní analýza

V § 1 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že tento zákon upravuje postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody (Sdělení č. 7/1995 Sb., o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, dále jen „Evropská dohoda“). Čl. 64 odst. 1 bod (iii) Evropské dohody stanoví, že neslučitelná s řádným působením této dohody, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a Společenstvím, je jakákoliv veřejná podpora, která narušuje soutěž nebo hrozí

jejím narušením v důsledku zvýhodňování některých podnikatelských jednotek nebo výroby určitého zboží.

Čl. 64 odst. 3 Evropské dohody stanoví, že Rada přidružení přijme do tří let od vstupu této dohody v platnost nezbytná pravidla pro provádění odstavců 1 a 2. Tato pravidla byla přijata dne 24.6.1998 s účinností od 11.7.1998 (sdělení č. 225/1998 Sb., o sjednání Rozhodnutí č. 1/98 Rady přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé ze dne 24.6.1998 o přijetí prováděcích pravidel pro uplatnění ustanovení o státní podpoře uvedených v čl. 64 odst. 1 bod (iii) a odst. 2, podle čl. 64 odst. 3 Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, a v čl. 8 odst. 1 bod (iii) a odst. 2 Protokolu 2 k této Dohodě o výrobcích ESUO (dále jen „Prováděcí pravidla“).

Čl. 2 Prováděcích pravidel stanoví, že posouzení slučitelnosti jednotlivých rozhodnutí o podpoře a programů veřejných podpor s Evropskou dohodou bude probíhat na základě kritérií vyplývajících z uplatnění pravidel čl. 92 Smlouvy o založení ES, včetně současné a budoucí sekundární legislativy, systémů, směrnic a dalších příslušných administrativních nařízení platných v ES, jakož i precedenčního práva Soudu první instance a Soudního dvora ES a zvláštních pokynů, které budou vypracovány podle článku 4 odst. 3 Prováděcích pravidel.

V § 3 písm. a) zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejnou podporou se rozumí jakákoliv forma podpory, včetně programů veřejné podpory nebo výhod zvýhodňujících podnikání nebo odvětví výroby poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním orgánem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných prostředků.

V § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozícím narušení soutěže tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské Unie, je neslučitelná se závazky České republiky vyplývajících z Evropské dohody a je zakázána. V § 2 odst. 2 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že zákaz veřejné podpory podle odst. 1 platí pokud tento zákon nestanoví jinak, nebo pokud Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nepovolil výjimku.

Zákaz poskytování veřejné podpory stanovený v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře a povinnost poskytovatele nebo navrhovatele veřejné podpory podat žádost o povolení výjimky podle § 6 zákona o veřejné podpoře se nevztahují na podpory malého rozsahu, vymezené v § 4 odst. 1 písm. a) zákona o veřejné podpoře. Jedná se o poskytování veřejných podpor, jejichž výše nepřekročí v období tří let ode dne prvního poskytnutí podpory malého rozsahu částku v Kč odpovídající 100 000 EUR v přepočtu kurzem devizového trhu vyhlášeným Českou národní bankou platným ke dni prvního poskytnutí veřejné podpory malého rozsahu.

Pro posouzení, zda určité opatření zakládá veřejnou podporu, jejíž obecný zákaz je zakotven v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře, je nutné, aby dané opatření naplňovalo kumulativně všechny znaky veřejné podpory v tomto ustanovení vymezené.

Veřejnou podporou může být pouze to opatření, jež narušuje nebo hrozí narušením hospodářské soutěže tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby. Obecné opatření hospodářské politiky, které nezvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby či region způsobem narušujícím nebo hrozícím narušením hospodářské soutěže, nespadá pod vymezení veřejné podpory. Selektivita určitého opatření spolu s narušením resp. hrozbou narušení hospodářské soutěže totiž zakládá jednu z obecných charakteristik veřejné podpory.

Vzhledem k tomu, že:

- a) nejde o zvýhodnění určitého podnikání nebo odvětví výroby, neboť Programy nemají vliv na sektorovou nebo regionální koncentraci trhu, příjemce veřejné podpory je vybrán na základě výsledků veřejné soutěže za předem stanovených a neměnitelných podmínek, jež jsou součástí veřejné soutěže vyhlášené poskytovatelem v Obchodním věstníku a prostřednictvím informačního systému výzkumu a vývoje nebo jiným způsobem, a příjemcem veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji může být podle § 2 odst. 2 písm. b) zákona o podpoře výzkumu a vývoje jakákoliv organizační složka, právnická osoba nebo fyzická osoba, v jejíž prospěch bylo o poskytnutí podpory rozhodnuto, výsledky výzkumu a vývoje budou zpřístupněny případným zájemcům na nediskriminačním základě (§ 16 odst. 4 písm. a) zákona o podpoře výzkumu a vývoje) a
- b) nehrozí narušení hospodářské soutěže, neboť výsledky výzkumu a vývoje nejsou obecně přímo komerčně nebo průmyslově využitelné (jedná se o základní a cílený neprůmyslový výzkum v oblasti životního prostředí),

nejde o veřejnou podporu splňující znaky uvedené v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře, která je obecně zakázaná.

VI. Závěr

Dne 19.11. 2002 bylo účastníku řízení doručeno vyrozumění o možnosti vyjádřit k podkladu pro rozhodnutí i ke způsobu jeho zjištění, popřípadě navrhnout jeho doplnění. Tohoto práva účastník řízení nevyužil.

Vzhledem k výše uvedenému bylo rozhodnuto o zastavení řízení z důvodu uvedeného v § 6 odst. 4 písm. a) zákona o veřejné podpoře.

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí lze do 15 dnů ode dne jeho doručení podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru veřejné podpory v Brně, Joštova 8, 651 56. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Mgr. Kamil Rudolecký
ředitel odboru veřejná podpora

Obdrží:

Ministerstvo životního prostředí ČR
Vršovická 65
100 10 Praha 10